

بررسی مشکلات توسعه گردشگری در روستایی بزکویه، روستا حاشیه جنگل از توابع رودسر در استان گیلان

پریسا محمدپور^{۱*} قاسم حبیبی بی‌بالانی^۲

- ۱- استادیار پژوهشی، بخش تحقیقات جنگل مرتع، آبخیزداری، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گیلان، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران.
- ۲- دانشیار گروه کشاورزی و منابع طبیعی، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران.

چکیده

این تحقیق، مطالعه میدانی برای بررسی توسعه گردشگری در روستای بزکویه شهرستان رودسر در شرق استان گیلان انجام گردید. برای شناسایی عوامل مختلف مورد نیاز، تعیین نقاط قوت و کمبود منطقه از روش تکمیل پرسشنامه استفاده گردید. با استفاده از آزمون کوکران تعداد ۱۰۰ نمونه برای تحقیق جمع‌آوری شده و از این تعداد ۷۷ نمونه مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه‌های این تحقیق در بهار سال ۱۳۹۹ در بین افرادی که از این منطقه بازدید داشته‌اند به صورت تصادفی توزیع گردید. در این مطالعه از روش تعیین ضریب آلفای کرونباخ برای محاسبه پایایی پرسشنامه استفاده گردید که به منظور تعیین و محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری مورد استفاده قرار می‌گیرد. نرم‌افزار مورد استفاده جهت محاسبه ضریب آلفای کرونباخ این پژوهش، نرم افزار SPSS بود و نتایج این آزمون برای تعداد ۷۷ نمونه، ضریب آلفای ۰/۷۵ تعیین گردید. به منظور گسترش و توسعه گردشگری این منطقه دارای نقاط ضعف نیز می‌باشد که از جمله‌ی موارد بر اساس این تحقیق می‌توان به وضعیت راه دسترسی نامناسب و نیز وضعیت نور و روشنایی در شب نام برد که بیان گر آن است که این روستا فاقد سیاست مشخص برای توسعه گردشگری بوده و گردشگران بدون هیچ ضابطه‌ای و گاهی با ایجاد مشکلاتی هم برای خود و هم برای بومیان و ساکنین می‌گردند که به تدریج می‌تواند عدم همکاری بومیان در اجرای طرح‌های گردشگری مدون و علمی تهیه شده در آینده به بوجود آورد.

واژه‌های کلیدی: بزکویه، گردشگری روستایی، شهرستان رودسر، حاشیه جنگل، گیلان

مقدمه

گسترش شهر نشینی و ایجاد مناطق مسکونی بزرگ و کوچک شهری بعد از پایان جنگ جهانی دوم از یک طرف و از طرف دیگر ایجاد آلودگی‌های صنعتی و انسانی در این جوامع از طرف دیگر باعث شد که در مجموع بر میزان نیاز جوامع بشری به گردشگری در مناطق طبیعی و به خصوص در نواحی کمتر توسعه یافته روستایی هر روز بیشتر و بیشتر گردد. به تدریج این گونه گردشگری با گذشت زمان به عنوان یکی از عوامل توسعه روستایی مورد توجه قرار گرفت. این گونه گردشگری به ویژه در سال‌های اخیر به عنوان یکی از بازوهای قدرتمند در توسعه مناطق روستایی مورد توجه قرار گرفته است که قطعاً می‌تواند دارای اثرات منفی نیز باشد.

به طور کلی گردشگری روستایی به عنوان گسترده‌ترین و مردمی‌ترین نوع گردشگری محسوب می‌شود (پاپلی یزدی و سقایی، ۱۳۸۵). گردشگری روستایی را می‌توان به آن بخش از گردشگری که وابسته به فعالیت‌های روستایی می‌باشد طبقه‌بندی نمود؛ ولی از دیدگاه دیگر هر نوع حضور افراد غیر بومی در مناطق روستایی به عنوان گردشگری روستایی مطرح می‌گردد (مصطفی زاده، ۱۳۸۷). تأثیر اقتصادی گردشگری روستایی در روستاها بالاست و می‌تواند این موضوع باعث افزایش سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی گردد (موسوی، ۱۳۸۳). اغلب این گونه سرمایه‌گذاری‌های گردشگری به منابع طبیعی کمتری متکی می‌باشد و در عین حال باعث تولید اشتغال و ایجاد زمینه‌های شغلی جدید در روستاها می‌گردد (شریف زاده و مرادنژاد، ۱۳۸۱). گردشگری روستایی بر اساس دیدگاه‌های مختلف، تعاریف متفاوتی ارائه شده است که در مجموع این تعاریف، گردشگری روستایی را به عنوان نوعی فعالیت در عرصه روستاها به منظور شناسایی فعالیت‌های مختلف روستا و نیز شناسایی تاریخچه فرهنگی و جغرافیایی روستاها برای گردشگران معرفی می‌نماید. در این راستا بخش‌های مختلف مناطق بازدید گردشگران در روستاها شامل جاذبه‌های طبیعی، تاریخی و اجتماعی و نیز فعالیت‌های روزانه کشاورزان می‌باشد (رکن الدین افتخاری و قادری، ۱۳۸۱).

مبانی نظری تحقیق

با توجه به وضعیت گردشگری شهر و اجارگاه در شرق استان گیلان و وجود باغات همیشه سبز چای و مرکبات در این منطقه و نیز جایگاه ویژه گردشگری روستای بزکویه در این منطقه از زمان‌های گذشته این روستا مورد توجه گردشگران به صورت گذراندن اوقات فراغت در دوره کوتاه زمانی مد نظر گردشگران قرار گرفته است. از آنجایی که توسعه گردشگری روستایی بدون در نظر گرفتن نیازهای اولیه و انتظارات حداقلی گردشگران علاوه بر این که تمایل گردشگران به حضور در این روستا را کاهش می‌دهد، میزان تخریب و آثار منفی ناشی از حضور گردشگران در این روستا را نیز افزایش چشم‌گیری خواهد داد، بر این اساس در این تحقیق به بررسی نیازها و انتظارات اولیه گردشگران روستایی که از روستای سر سبز بزکویه بازدید می‌کنند مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفت.

مرور پیشینه ها

در مطالعه تأثیر فعالیت‌های گردشگری در توسعه روستاها در دره کن و سولقان مشخص گردید که گردشگری در زمینه‌های اشتغال‌زایی و ایجاد درآمد کمی برای روستاییان می‌تواند داشته باشد؛ ولی باعث افزایش بی‌رویه قیمت زمین‌های کشاورزان و ایجاد انگیزه برای فروش و معاملات سوداگرانه زمین می‌گردد و در کنار این مورد دارای اثرات مثبتی همانند افزایش سواد و فرهنگ عمومی در مناطق روستایی، افزایش بهداشت اجتماعی و فردی روستاییان و نیز افزایش تعامل با گردشگران و افراد غیر بومی می‌گردد (مهدوی حاجی لویی و همکاران، ۱۳۸۷). در تحقیق دیگر اثرات خانه‌های دوم در شرایط اقتصادی و اجتماعی در منطق کلاردشت باعث افزایش و ارتقای قابل توجه‌ای برای این پارامترها شده است (مهدوی حاجی لویی و همکاران، ۱۳۸۷).

براساس نتایج تحقیقی که در مناطق گردشگری آذربایجان شرقی انجام گرفت مشخص گردید که مناطق گردشگری استان در بسیاری از موارد بدون حداقلی امکانات تفریحی و گردشگری می‌باشند که نیازمند تهیه طرح جامع گردشگری به منظور جذب گردشگران بیشتر به این مناطق می‌باشد تا از این طریق آثار منفی گردشگران در مناطق هدف گردشگری کاهش یابد (صدر موسوی و دخیلی کهنمویی، ۱۳۸۶).

اصولاً صنعت گردشگری باعث ایجاد اشتغال و درآمد و مشارکت اجتماعی روستاییان می‌گردد. از طرفی به دلیل این که بیشتر دلیل عقب ماندگی مناطق روستایی به دلیل عدم وجود صنعت گردشگری در آن مناطق به دلایل مختلف می‌باشد، با گسترش گردشگری روستایی می‌توان انتظار رونق اقتصادی و افزایش سطح درآمدی روستاییان گردد (پاپلی یزدی و سقایی، ۱۳۸۵، گلدوی، ۱۳۹۷).

در کشورهای غربی، گردشگری روستایی اغلب برای گردشگران کشاورزی که بر اساس فعالیت‌های مزرعه می‌باشد توصیف می‌گردد (ویلیام و هال^۱، ۲۰۰۰). روی هم رفته گردشگران روستایی با انگیزه‌های مختلف از جمله بی‌همتا بودن شرایط محیطی، دسترسی به وضعیت‌های خاص ماجراجویانه و مشاهده و تماشای جذابیت‌های خاص فرهنگی، اجتماعی و طبیعی اقدام به سفر به مناطق روستایی به عنوان گردشگر روستایی می‌نمایند (مولر^۲، ۲۰۰۲ و یعقوبی، ۱۳۹۶). در این راستا باید به نحوی عمل گردد که ارتباط بین گردشگری روستایی و گردشگری زراعی به مراتب بیشتر گردد و گردشگران به فعالیت در کارهای مختلف کشاورزی نقش خود را پررنگ تر نمایند تا ضمن ایجاد درآمد روستاییان باعث تخریب محیط کشاورزی نگردند (باسبی و رندل^۳، ۲۰۰۰).

معرفی منطقه مورد مطالعه

به منظور شناسایی عوامل مختلف مورد نیاز، نیز نقاط قوت و کمبودهای روستای بزکویه از توابع شهرستان رودسر با طول و عرض جغرافیایی به ترتیب ۳۷/۰۰۷۸۹۰ و ۵۰/۳۷۶۷۱۳ از روش تکمیل پرسشنامه استفاده گردید.

^۱ William and Hall

^۲ - Muller

^۳ - Busby and Rendle

مواد و روشها

از روش تحقیق نوع توصیفی تحلیلی استفاده شد. این تحقیق از لحاظ رویکرد غالب تحقیق (پارادایم تحقیق) جزو تحقیقات کمی می‌باشد، چون با آمار و داده‌های جمع‌آوری شده از طریق پرسش‌نامه مرتبط است. از لحاظ هدف در حیطه تحقیقات کاربردی قرار می‌گیرد، به دلیل آن که نتایج حاصل در جهت حل مسأله و دستیابی به اطلاعاتی است که جهت اخذ تصمیم و رفع نیاز و مشکلات می‌باشد. به عبارت دیگر یافته‌های این تحقیق و تجزیه و تحلیل آن می‌تواند برای حل مسایل اجرایی در بخش گردشگری و منابع طبیعی مورد استفاده قرار گیرد. نهایتاً این پژوهش از لحاظ روش جمع‌آوری داده‌ها از نوع میدانی می‌باشد، چون با استفاده از پرسش‌نامه و مصاحبه، داده‌های لازم جمع‌آوری گردیده است.

جهت تحقق اهداف این پژوهش، همه متغیرها و پارامترهای قابل ارزیابی و مورد سؤال در قالب پرسشنامه، در بین جامعه آماری مورد نظر تکمیل گردید. فلذا تکمیل تعداد ۱۰۰ پرسشنامه لازم بود که این تعداد در امتداد استفاده از روش کوکران حاصل شد و بر این اساس تکمیل تعداد ۱۰۰ پرسشنامه در دستور کار اجرای پروژه در جامعه آماری مد نظر، قرار گرفت. نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها به صورت حضوری و چهره به چهره بود و بدین جهت نرخ بازگشت پرسشنامه ۷۷ درصد بود. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق نرم افزار SPSS مورد استفاده قرار گرفت.

در پژوهش‌های مختلف پژوهشگران اقدام به استفاده از پرسشنامه می‌گردند که اغلب این روش مطالعه برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات در مورد احساسات، انگیزش، نگرش، اعمال و تجارب اشخاص تحقیق می‌کند و می‌توان آن را به عنوان سندی در نظر گرفت که سؤالات مشابه را از افراد موجود در نمونه تحقیق می‌پرسد. پرسشنامه این تحقیق در بازدیدهای اولیه از منطقه مورد مطالعه و نیز استفاده از مطالعات قبلی انجام شده که مشابه این تحقیق می‌باشد طراحی گردید. با توجه به اطلاعات اولیه بدست آمده و با استفاده از آزمون کوکران تعداد ۱۰۰ نمونه برای این تحقیق جمع‌آوری شده و از این تعداد ۷۷ نمونه مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه‌های این تحقیق در بهار ۱۳۹۹ در بین افرادی که از این منطقه بازدید داشته‌اند به صورت تصادفی توزیع گردید. سؤالات موجود در این پرسشنامه‌ها شامل سؤالات مربوط به شناخت فردی پاسخ دهندگان، شناخت ویژگی‌های پرسش شوندگان از منطقه مورد مطالعه و پرسش‌های مربوط به نیازهای منطقه مورد مطالعه می‌باشد. در ضمن سؤالات به گونه‌ای طراحی شد که منطبق بر اهداف پژوهش و در عین حال به خوبی برای افراد مختلف قابل درک و فهم باشد. سؤالات طراحی شده به گونه‌ای بود که افراد در زمان پاسخ گویی بتوانند ذهنیت حقیقی خود را درباره آن سؤال در پاسخ‌های بسته و گزینه‌ای منتقل نماید و سعی شد که سؤالات سوق دهنده و نیز سؤالات باز (به جز یک مورد) استفاده نشود تا به راحتی بتوان مورد ارزیابی و تفسیر قرار گیرد.

برای محاسبه ضریب آلفای کرونباخ که به منظور تعیین و محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری مورد استفاده قرار می‌گیرد، از نرم افزار SPSS استفاده گردید که نتایج این آزمون برای تعداد ۷۷ نمونه ضریب آلفای ۰/۷۵ تعیین گردید که نشان دهنده ضریب روایی در حد متوسط می‌باشد و نشان دهنده این است که همبستگی درونی بین متغیرها برای سنجش مفاهیم مورد نظر مناسب می‌باشد. بر اساس آن می‌توان اظهار داشت که تحقیق حاضر دارای قابلیت اعتماد و روایی مناسبی برخوردار است.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های آماری از نرم افزار SPSS و اکسل استفاده گردید که در این محاسبات شاخص‌های آماری همانند فراوانی و درصد فراوانی پاسخ‌های مختلف پاسخ دهندگان مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌های تحقیق

روستای تفریحی و تفریحی بزکویه در مقایسه با روستاهای دیگر و همجوار خود از جاذبه‌های گردشگری ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. از آنجایی که این روستا به دلایل مختلف دارای محدودیت در پذیرش تعداد زیاد گردشگر می‌باشد باید به گونه‌ای مدیریت گردد که بتواند بیشترین پاسخگویی نیاز واقعی بازدید کنندگان را برآورده نماید. گروه‌های سنی که بیشتر از پارک استفاده می‌کنند گروه سنی ۳۱ الی ۴۵ سال به میزان ۳۶/۴٪ می‌باشند. عوامل ارزیابی و اندازه گیری شده در این بررسی کمبودهای این منطقه گردشگری را برای پاسخگویی به بازدید کنندگان از این روستا را به خوبی نشان می‌دهد.

از آنجایی که باید گردشگری روستایی به نحوی باشد که جوابگوی خواسته‌ها و نیازهای اولیه گردشگران را بتواند برآورده نماید، نتایج آماری این تحقیق به ترتیب زیر نشان داده شود که می‌تواند مورد توجه مسئولین به منظور مدیریت مطلوب به منظور جذب حداکثری گردشگران روستایی به این منطقه گردد.

در جدول ۱ آمار توصیفی پاسخ دهندگان در این پژوهش شامل جنسیت، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل و شغل پاسخ دهندگان این تحقیق را نشان داده است. در این تحقیق بیشتری پاسخ دهندگان خانم‌ها با ۵۴/۵ درصد از پاسخ دهندگان بودند. بیشترین درصد پاسخ دهندگان نیز در سن ۳۱ الی ۴۵ با ۳۶/۴ درصد را به خود اختصاص دادند.

در جدول ۲ آمار مربوط به میزان تحصیلات، وضعیت تأهل و شغل پاسخ دهندگان نشان داده شده است که بر اساس آن بیشترین پاسخ دهندگان دارای مدرک تحصیلی دیپلم و فوق دیپلم با ۲۹/۹ درصد، متأهلین ۶۱/۸ درصد و ۳۲/۵ درصد از پاسخ دهندگان نیز دارای شغل آزاد بودند (جدول ۱).

جدول ۱: آمار توصیفی میزان تحصیلات، وضعیت تأهل و شغل پاسخ دهندگان

درصد	تعداد		
۲/۶	۲	بی سواد	تحصیلات
۹/۱	۷	ابتدایی	
۲۰/۸	۱۶	راهنمایی و متوسطه	
۲۹/۹	۲۳	دیپلم و فوق دیپلم	
۲۶	۲۰	لیسانس	
۱۱/۷	۹	فوق لیسانس و بالاتر	
-	-	عدم تمایل به اظهار	
۶۱/۸	۴۷	متأهل	وضعیت تأهل

۳۸/۲	۲۹	مجرد	شغل
-	-	عدم تمایل به اظهار	
۱۸/۲	۱۴	در حال تحصیل	
۲۰/۸	۱۶	خانه دار	
۱۶/۹	۱۳	دولتی	
۳۲/۵	۲۵	آزاد	
۱۱/۷	۹	بی کار	
-	-	عدم تمایل به اظهار	

منبع: نگارنده

در جدول ۲ آمار توصیفی مبدا سفر، نحوه مسافرت و وسیله نقلیه سفر به منطقه مورد مطالعه ارائه شده است که بر اساس آن ۶۸/۸ درصد از پاسخ دهندگان از دیگر استان‌ها به این روستا سفر کرده و از میان پاسخ دهندگان ۵۷/۱ درصد به صورت خانوادگی و ۴۰/۳ درصد از پاسخ دهندگان با وسیله شخصی به روستای مورد مطالعه سفر نموده‌اند (جدول ۲).

جدول ۲: آمار توصیفی مبدا سفر، نحوه مسافرت و وسیله نقلیه سفر به منطقه مورد مطالعه

درصد	تعداد		مبدا سفر
۳۰/۳	۲۳	داخل استان	
۶۸/۴	۵۲	سایر استان‌ها	
۱/۳	۱	عدم تمایل به اظهار	
			نحوه مسافرت
۷/۸	۶	انفرادی	
۵۷/۱	۴۴	خانوادگی	
۳۵/۱	۲۷	گروهی	
			وسيله نقلیه سفر
۴۰/۳	۳۱	شخصی	
۲۲/۱	۱۷	موتورسیکلت	
۲/۶	۲	دوچرخه	
۱/۳	۱	وسيله نقلیه عمومی	
۳۳/۸	۲۶	پیاده	

منبع: نگارنده

از پاسخ دهندگان پرسشنامه این طرح تحقیقاتی ۲۴ نفر (۳۱/۲٪) دلیل خود را برای انتخاب روستای بزکویه به منظور گردشگری را نزدیکی به محل سکونت بیان نموده‌اند (جدول ۳).

جدول ۳: آمار توصیفی انگیزه سفر به منطقه مورد مطالعه

درصد	تعداد	
۱۵/۶	۱۲	استفاده از هوای سالم
۱۸/۲	۱۴	استفاده از محیط آرام
۱۵/۶	۱۲	دوری از محیط پر استرس شهری
۳۱/۲	۲۴	نزدیکی به محل سکونت
۷/۸	۶	نزدیکی به محل کار
۷/۸	۶	توصیه دوستان و آشنایان جهت بازدید از این منطقه
۳/۹	۳	دوری محل زندگی از سایر مناطق تفریحی طبیعی

منبع: نگارنده

در این مطالعه ۵۰/۶٪ پاسخ دهندگان سفر کوتاه و چند ساعته را برای مسافرت به روستای مورد مطالعه اعلام نموده‌اند (جدول ۴) و نیز ۳۶/۴٪ از بازدید کنندگان فصل تابستان را برای سفر به این روستا انتخاب نموده‌اند (جدول ۵). آمار مربوط به محل اسکان مسافران به روستا نیز در جدول ۶ نشان داده شده است که ۲۳/۴٪ از بازدید کنندگان منزل آشنایان را برای اسکان در طول سفر اعلام نموده‌اند (جدول ۶).

جدول ۴: آمار توصیفی مدت اقامت در منطقه مورد مطالعه

درصد	تعداد	
۵۰/۶	۳۹	چند ساعت
۴۴/۲	۳۴	یک روز
۵/۲	۴	بیش از یک روز
-	-	عدم تمایل به اظهار

منبع: نگارنده

جدول ۵: آمار توصیفی فصل مسافرت به منطقه مورد مطالعه

درصد	تعداد	
۱۱/۷	۹	بهار
۳۶/۴	۲۸	تابستان
۳/۹	۳	پاییز
۱/۳	۱	زمستان
۴۶/۸	۳۶	بدون وابستگی به فصول

منبع: نگارنده

جدول ۶: آمار توصیفی مکان اقامت

درصد	تعداد	
۲/۶	۲	چادر شخصی
۱۱/۷	۹	اتاق استیجاری
۱۴/۳	۱۱	منزل استیجاری
۲/۶	۲	اقامتگاه عمومی (هتل، مهمانسرا و...)
۲۳/۴	۱۸	منزل آشنایان
۴۵/۵	۳۵	سایر موارد

منبع: نگارنده

در مورد پرسش رضایت پرداخت ورودیه به باغات جهت استفاده از باغات به منظور تفرج بیشترین افراد مخالفت خود را به تعداد ۳۳ پاسخ دهنده (۳۴/۴٪) به این سؤال پاسخ منفی دادند و عدم رضایت خود را در این پرسش بیان نمودند (جدول ۷).

جدول ۷: آمار توصیفی رضایت به پرداخت ورودیه به باغات جهت استفاده باغات

درصد	تعداد	
۳۴/۴	۳۳	خیر
۱۴/۵	۱۱	بله - حداکثر تا ۵ هزار تومان (برای هر گروه گردشگری)
۲۷/۶	۲۱	بله - حداکثر تا ۱۰ هزار تومان (برای هر گروه گردشگری)
۱۴/۵	۱۱	بله - بیش از ۱۰ هزار تومان (برای هر گروه گردشگری)

منبع: نگارنده

با توجه به جدول ۹، ۴۰/۳٪ وضعیت مکان‌های اقامتی خوب، ۴۵/۵٪ وضعیت خدمات رفاهی متوسط، ۳۷/۷٪ وضعیت شبکه راه‌ها و دسترسی را متوسط، ۳۵/۱ درصد وضعیت شبکه مخابراتی و دسترسی تلفن همراه و اینترنت را خوب، ۴۶/۸٪ وضعیت خدمات بهداشتی را متوسط، ۴۶/۸٪ وضعیت بهداشت و نظافت را متوسط، ۴۸/۱٪ وضعیت دسترسی را متوسط و ۴۱/۶٪ وضعیت سیستم روشنایی و نورپردازی (شب) را متوسط ارزیابی نموده‌اند (جدول ۸).

جدول ۸: آمار وضعیت مکان‌های اقامتی، وضعیت خدمات رفاهی، وضعیت شبکه راه‌ها و دسترسی، وضعیت شبکه مخابراتی و دسترسی تلفن همراه و اینترنت، وضعیت خدمات بهداشتی، وضعیت بهداشت و نظافت، وضعیت دسترسی، وضعیت سیستم روشنایی و نورپردازی (شب)

خیلی بد		بد		متوسط		خوب		بسیار خوب		
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲/۶	۲	۱۰/۴	۸	۳۹	۳۰	۴۰/۳	۳۱	۷/۸	۶	وضعیت مکان‌های اقامتی
۲/۶	۲	۱۳	۱۰	۴۵/۵	۳۵	۳۲/۵	۲۵	۶/۵	۵	وضعیت خدمات رفاهی
۱/۳	۱	۳۱/۲	۲۴	۳۷/۷	۲۹	۲۳	۱۸	۶/۵	۵	وضعیت شبکه

										راه‌ها و دسترسی
۲/۶	۲	۱۰/۴	۸	۳۹	۳۰	۳۵/۱	۲۷	۱۳	۱۰	وضعیت شبکه مخابراتی و دسترسی تلفن همراه و اینترنت
۱/۳	۱	۲۲/۱	۱۷	۴۶/۸	۳۶	۲۴/۷	۱۹	۵/۲	۴	وضعیت خدمات بهداشتی
-	-	۷/۸	۶	۴۶/۸	۳۶	۳۹	۳۰	۶/۵	۵	وضعیت بهداشت و نظافت
۲/۶	۲	۲۳/۴	۱۸	۴۸/۱	۳۷	۲۰/۸	۱۶	۵/۲	۴	وضعیت دسترسی
۱/۳	۱	۱۹/۵	۱۵	۴۱/۶	۳۲	۲۸/۶	۲۲	۹/۱	۷	وضعیت سیستم روشنایی و نورپردازی (شب)

منبع: نگارنده

نتایج و بحث

روستاهای یکی از قطب‌های مهم گردشگری و تنها مکانی دارای قابلیت پذیرش گردشگران روستایی می‌باشند بر همین اساس تعیین نقاط ضعف و قوت در این راستا به منظور جذب گردشگر بیشتر دارای اهمیت زیادی می‌باشد.

پژوهش حاضر به منظور بررسی مشکلات توسعه گردشگری روستایی در روستا حاشیه جنگل بزکویه از توابع بخش کلاچای شهرستان رودسر در گیلان انجام شد. با توجه به یافته‌های این پژوهش، روستای بزکویه دارای آب و هوا و چشم‌انداز بسیار زیبا در جذب گردشگران روستایی به صورت خود جوش و بدون هیچ گونه برنامه‌ریزی مدون گردشگری، در طول سال به ویژه در فصل بهار و تابستان می‌باشد. بر اساس این پتانسیل و نیز وجود منازل سنتی و بومی در این منطقه یکی از بهترین نقاط گردشگری در بخش کلاچای می‌تواند مطرح گردد. از آنجایی که گردشگری روستایی برای مردم برنامه‌ریزی می‌گردد اطلاع از آرا و نظرات گردشگران این منطقه می‌تواند در تصمیم‌گیری‌ها مفید واقع گردد. نتایج تحقیق نشان داد که وضعیت مکان‌های اقامتی در این روستا وضعیت نسبتاً خوبی ندارد که می‌تواند بر روی جذب بیشتر گردشگر تأثیر مثبت داشته باشد که این یافته‌ها با تحقیق روح الله زاده (۱۳۸۵) همخوانی دارد. یافته‌های مربوط به وضعیت شبکه راه‌ها و دسترسی به روستای مورد مطالعه نشان می‌دهد که اکثر بازدید کنندگان از کیفیت راه دسترسی روستا رضایت مناسبی ندارند که می‌تواند تأثیر منفی بر میزان حضور گردشگران در روستا گردد که با مطالعات Tsaour و همکاران (۲۰۰۶) همخوانی دارد. همچنین با توجه به نتایج تحقیق وضعیت سیستم روشنایی و نورپردازی (شب) برای حضور گردشگران در شب به ویژه در مسیر دسترسی به روستای مورد مطالعه مناسب نمی‌باشد که می‌تواند ایجاد مشکلاتی برای گردشگران نماید که با تحقیقات موحدی و همکاران (۱۳۹۸) همخوانی دارد. به منظور گسترش و توسعه گردشگری این منطقه دارای نقاط ضعف نیز می‌باشد که از جمله‌ای

موارد بر اساس این تحقیق می‌توان به وضعیت راه دسترسی نامناسب و نیز وضعیت نور و روشنایی در شب نام برد که بیانگر آن است که این روستا فاقد سیاست مشخص برای توسعه گردشگری بوده و گردشگران بدون هیچ ضابطه‌ای و گاهی با ایجاد مشکلاتی هم برای خود و هم برای بومیان و ساکنین می‌گردند که به تدریج می‌تواند عدم همکاری بومیان در اجرای طرح‌های گردشگری مدون و علمی تهیه شده در آینده به بوجود آورد که با نتایج هولند^۱ و همکاران، ۲۰۰۳، هالدر^۲، ۲۰۰۷ و والنتر و گول^۳، ۲۰۰۳ هم خوانی دارد.

پیشنهادها:

- جهت رفع مشکلات گردشگری و توسعه گردشگری در روستا مورد مطالعه (بزکویه) پیشنهاد می‌گردد که:
- ۱- تهیه طرح جامع گردشگری با توجه به ظرفیت روستا به منظور کاهش اثرات منفی حجم بالای گردشگری
 - ۲- ایجاد مجتمع‌های توریستی کوچک مانند باغ رستوران‌ها با همکاری روستاییان
 - ۳- جلب مشارکت مردمی به منظور به‌کارگیری باغات مرکبات به صورت باغ رستوران
 - ۴- ایجاد شرکت تعاونی گردشگری روستای بزکویه به منظور تولید صنایع دستی و ارائه هنرهای دستی در روستا
 - ۵- برگزاری جشنواره‌های کشاورزی و محلی مانند جشنواره مرکبات در فصل پاییز در روستا
 - ۶- جلب مشارک ساکنین روستا برای آگاه‌سازی جهت حفاظت از نمادهای طبیعی و غیرطبیعی (مانند منازل سنتی و قدیمی روستا)
 - ۷- برگزاری همایش‌های گردشگری در محیط باز و غیر سر پوشیده

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

¹ - Holland

² - Halder

³ - Volunteer and Gaul

منابع و مأخذ:

- ۱- پاپلی یزدی، م.، سقایی، م. (۱۳۸۵)، گردشگری ماهیت و مفهوم). سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. تهران.
 - ۲- رکن الدین افتخاری، ع، و قادری، ا. (۱۳۸۱) نقش گردشگری روستایی در توسعه روستایی. فصلنامه مدرس علوم انسانی، سال ۶، شماره ۲، صص ۲۳-۴۰.
 - ۳- روح الله زاده، ق. (۱۳۸۵). گردشگری و آثار اقتصادی و اجتماعی آن بر توسعه منطقه‌ای - نمونه موردی: روستای آبگرم لاریجان آمل. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران.
 - ۴- شریف زاده، ا.، و مرادی نژاد، ه. (۱۳۸۱). توسعه پایدار و گردشگری روستایی. دو ماهنامه جهاد، سال ۲۲، شماره ۲۵۱، صص ۵۷-۶۵.
 - ۵- صدر موسوی، م. و دخیلی کهنمویی، ج. (۱۳۸۶). ارزیابی وضعیت تسهیلات گردشگری استان آذربایجان شرقی از دیدگاه گردشگران. پژوهش‌های جغرافیایی، سال ۳۹، شماره ۶۱، صص ۱۲۹-۱۴۳.
 - ۶- گلدوی، س.، محمدزاده، م.، مخدوم، م.، میرکریمی، س.، سلمان ماهینی، ع. (۱۳۹۷). توسعه و مدیریت مناطق تفرجگاهی با بررسی نیازها و ترجیحات بازدیدکنندگان (مطالعه موردی: مناطق تفرجگاهی شهرستان گرگان). فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط زیست. زیر چاپ.
 - ۷- مصطفی زاده، ع. (۱۳۸۷)، تعامل توریسم روستایی و اقتصاد کشاورزی با تأکید بر ایران. ماهنامه سنبله، سال ۲۱، شماره ۱۷۷، صص ۷۶-۷۷.
 - ۸- موحدی، رضا، امیری، فاطمه، تاجوک، زهرا. (۱۳۹۸). تحلیل اثرات گردشگری روستایی در بهبود رفاه اجتماعی روستاییان (مطالعه موردی: روستای برفجین شهرستان همدان). روستا و توسعه ۲۲(۳): ۴۵-۶۱.
 - ۹- موسوی، م. (۱۳۸۳)، نقش اکوتوریسم در توسعه روستایی. دو ماهنامه جهاد. سال ۲۴، شماره ۲۵۶، صص ۶۳-۷۲.
 - ۱۰- مهدوی حاجیلو، م.، قدیری معصوم، م.، سنایی، م. (۱۳۸۷)، نقش تأثیر خانه‌های دوم بر ساختار اقتصادی - اجتماعی ناحیه کلاردشت. پژوهش‌های جغرافیای انسانی، سال ۴۰، شماره ۶۵، صص ۱۹-۳۱.
 - ۱۱- مهدوی حاجیلو، م.، قدیری معصوم، م.، قهرمانی، ن. (۱۳۸۷)، اثرات گردشگری بر توسعه روستایی با نظر سنجی از روستائیان دره کن و سولقان. فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۱، شماره ۲، صص ۳۹-۶۰.
 - ۱۲- یعقوبی، ج. (۱۳۹۶). نظرسنجی درباره برخی پیامدهای گردشگری روستایی در مناطق روستایی بخش سلطانیه، استان زنجان. روستا و توسعه، ۱۵ (۲)، ۱۳۹-۱۵۳.
- 13-Busby, G. and Rendle, S. (2000). The transition from tourism on farm to farm tourism. *Tourism Management*, Vol. 21, No. 8, pp. 635-642.

- 14-Halder, P. (2007). Rural tourism challenge and opportunities. International marketing conference on marketing and society. June 21, pp. 7-12.
- 15-Holland, J., Burina, M., and Dixey, L. (2003). Tourism in poor rural areas; diversifying the product and expanding the benefits in rural. PPT Working Paper No. 12.
- 16-Muller, D. K. (2002), second home ownership and sustainable development in Northern Sweden. Tourism and Hospitality research. Vol 3, No. 4, ABI/INFORM Global, pp. 343-355.
- 17-Tsaur, S., Lin, Y., and Lin, H. (2006). Evaluating ecotourism sustainability from the integrated perspective of resource, community and tourism. Tourism management, 27 (4): 640-653.
- 18-Volunteer, F. and Gaul, D. (2003). Availability of rural tourism for Galipoli village: the potential and attitudes. International Tourism Biennial, Vol. 12 No.3: 253-273.
- 19- William, A. M. and Hall, C. M. (2000), Tourism and migration: new relationships between production and consumption. Tourism Geographies, Vol 2, No. 1, pp121-129.

